

[Aage Fogh.]

havde udpræget dårlige priser. Disse dårlige priser har holdt sig til i dag, og hvis vi drager en sammenligning mellem de priser, der i dag betales de danske landmænd, og dem, der betales disses konkurrenter, landmændene i de tre omtalte lande, vil forholdet være endnu grellere. Det er bl. a. baggrunden for vor diskussion i dag, og den har jeg haft lyst til at fremdrage.

Jeg ved naturligvis meget vel, at der undertiden bliver sagt om den udvikling, vi er inde i: er det ikke landmændenes egen skyld? Er det ikke, fordi landmændene har glemt at forny sig? Er det ikke, fordi landmændene stadig vil sælge deres produkter til de samme lande i stedet for at rette sig efter de ændrede vilkår, der nu engang gør sig gældende i verden? Jeg har hørt denne påstand fremsat; men jeg mener ikke, den er rigtig. Jeg kan i hvert tilfælde gøre opmærksom på, at i 1938 havde dansk landbrug en eksport på ca. 1 200 mill. kr., og heraf gik de 65 pct. til England, de 30 pct. gik til Vesttyskland og det område, der nu omfattes af de seks landes fællesmarked; det vil sige, at 95 pct. gik til dette snævre afsnit af Europa, og kun 5 pct. gik andre steder hen i verden. Men i 1956, da vi havde en landbrugs-eksportværdi på 4 600 mill. kr., gik kun 46 pct. heraf til England, 35 pct. gik til de seks lande, medens 11 pct. gik til det oversøiske marked, og ca. 8 pct. gik til Østeuropa og de nordiske lande. Det er dog en ganske antagelig spredning af landbrugs-eksporten, der er foregået i denne periode. Det synes jeg man må erkende.

Jeg er selvfølgelig klar over, at vi fortsat skal ofre den størst mulige interesse på det oversøiske marked, idet alt, hvad vi afsætter dertil, aflaster det europæiske marked. Vi står endvidere i den mærkelige situation, at vi i Tyskland og England, som vi ønsker at levere fæste klasser danske landbrugsvarer til rimelige priser, i dag ikke modtages som venner, men nærmest som noget i retning af fjender. Den kendsgerning tror jeg også vi må have under overvejelse. Vi skal altså pleje det oversøiske marked. Men vi skal selvfølgelig ikke af den grund glemme det europæiske. De 46 pct. af eksporten, der går til England, de 35 pct., der går til de seks lande, og den part,

der går til Østeuropa og Norden, må vi huske på.

Med hensyn til afsætningsproblemerne har vi nu tre samhandelsformer til debat. Den ene er den nordiske. Vi, der har deltaget i arbejdet nogle år, mindes med glæde den kæmpeindsats, afdøde statsminister Hedtoft udrettede for det nordiske samarbejde, og vi glæder os over, at økonomiminister Bertel Dahlgaard nu fører arbejdet videre. Vi håber inderligt, at det må lykkes at samle de nordiske brødrefolk til en enhed; vi håber det, fordi — det er i hvert fald min opfattelse — Skandinavien, hvis det lykkes, vil stå meget stærkt i de forhandlinger, der skal føres med andre europæiske lande. Jeg er meget vel klar over, at det nordiske fællesskab ikke løser alle problemer og ikke løser det problem, der efter mit skøn er det største for Danmark, nemlig landbrugsproblemet, fordi Sverige, Norge og Finland praktisk talt er selvforsynende med landbrugsvarer og fødevarer i det hele. Ikke desto mindre ville det være til uvurderlig gavn, om vi kunne samle Sverige, Norge, Finland og Danmark til en enhed, hvor toldgrænserne slettes, hvor vi får fælles toldgrænser omkring vore lande, hvor vi får fri passage både for mennesker og varer ud over landegrænserne, hvor der til støtte for produktionslivet oprettes en fællesbank, hvortil svenskerne som de økonomisk stærkeste leverer den største del af de penge, der skal ind i arbejdet. Alt det anser vi for en overordentlig stor fordel, og jeg føjer til, at hvis man vælger markedsplanen for de seks lande, og hvis Danmark melder sig som det syvende land, vil mulighederne for samarbejde mellem Danmark og det øvrige Skandinavien være afskåret. Det vil ske alene i kraft af de fælles toldsats, der skal være gældende for det skandinaviske område på den ene side og for de seks på den anden side. Det er klart, at i begge tilfælde — hvad enten vi vælger den skandinaviske sammenslutning, eller vi vælger tilslutning til de seks — vil Danmark få højere toldsats, end vi har nu, fordi vi i øjeblikket vel nok er det land, der har de laveste toldsats. Men vælger vi at slutte os til de seks lande i stedet for til det skandinaviske samarbejde, vil toldsatsene blive meget, meget højere, end tilfældet vil være, hvis vi vælger det skandinaviske.